

ПОНЯТТЯ АНГЛО-САКСОНСЬКОГО ТИПУ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ

Ю. КОЛОМОЄЦЬ, доцентка кафедри менеджменту і права
Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Поняття правової системи має суттєве значення для характеристики права тієї чи іншої конкретної країни. Право як частина

світової культури неоднакове для держав різних типів, форм, режимів. Для кожної держави сучасного світу характерний той чи інший тип права. Його сутність, зміст мають вирішальне значення для характеристики правової системи, притаманної цій державі.

У деяких державах діють кілька конкуруючих правових систем. Іноді навіть недержавні об'єднання можуть мати своє право, наприклад, мусульманське право, канонічне право, індуське право, тощо.

Правова система кожної держави має свою специфіку, структуру, мету, формується у визначений історичний час, у конкретному регіоні, характеризується національними особливостями, складається в суспільствах з різними звичаями, віруваннями, різними видами джерел права. Правові системи можна класифікувати за різними критеріями: юридичним, економічним, географічним, етнографічним, ідеологічним тощо. Співвідношення цих критеріїв у різних державах різні. Правова система конкретного суспільства, що відображає його соціально-економічну, політичну і культурну своєрідність, представляє собою національну правову систему. Вона визначає цінність даної правової системи, відображає єдність суспільства і виступає одним із виявлень державного суверенітету держави.

З урахуванням викладеного в науці виділяють наступні правові системи:1) англосаксонську (Англія, США, Канада, Австралія, Нова Зеландія та ін.);2) романо-германську (країни континентальної Європи, Латинської Америки, деякі країни Африки, а також Туреччина);3) релігійно-правову (країни, що сповідують як державну релігію іслам, індуїзм, іудаїзм);4) соціалістичну (Китай, В'єтнам, КНДР, Куба);5) систему звичаєвого права (екваторіальна Африка і Мадагаскар).

За дослідження різних типів правових систем, бралось багато вітчизняних і зарубіжних вчених, такі як: К. Волинка, А. Олійник, Согрин, Н. Оніщенко. А до вивчення правової системи США свої сили приклали Берхнем, Дж. Клак, Р. Таргонські, Д. Каррі та інші.

Правова система - сукупність внутрішньо узгоджених, взаємопов'язаних, соціально однорідних юридичних засобів, за допомогою яких держава здійснює необхідний нормативний вплив на суспільні відносини, закріплюючи, регулюючи, охороняючи і захищаючи їх від правопорушень.

Вона: базується на праві; формується у зв'язку з правом; має вторинний характер щодо базисних відносин; існує у вигляді складного комплексного утворення; складається із ряду елементів.

Елементи правової системи: статичні: система права; система законодавства; правові принципи; правова культура; юридичні установи; юридична техніка; юридичні терміни; правова політика; динамічні: правотворчість; правореалізація; юридична практика; правові відносини.

Англо-американський тип (сім'я) правової системи загального права - сукупність національних правових систем, які мають спільні риси, проявляються в єдності закономірностей і

тенденцій розвитку на основі норми, сформульованої суддями в судовому прецеденті, який домінує як форма (джерело) права, у поділі права на загальне право і право справедливості, у визнанні закону лише після апробування його судовою практикою, у превалюванні процесуального права над матеріальним.

В основі цієї правової системи лежить англійське право, яке практично застосовується тільки в Англії та Уельсі. Структура англійського права складалася протягом століть. У ньому не існує традиційного поділу на приватне та публічне, на цивільне, адміністративне, торгове та т. ін. У той же час англійське право поділяють на загальне та право справедливості.

Загальне право і право справедливості залишилися структурними елементами єдиного права.

Географія поширення загального права англо-американського типу, крім Англії і країн Північної Америки - деякі держави різних континентів. Ступінь його впровадження в цих країнах неоднаковий.

Своєрідність англосаксонського права полягає в тому, що воно реалізується не самостійно, а через прецеденти, за їх допомогою. Ця система включає нині правові системи усіх, за деяким винятком, англосаксонських країн.

Список використаних джерел:

1. Порівняльне правознавство: підручник / С. П. Погребняк, Д. В. Лук'янов, І. О. Биля-Сабадаш та ін. ; за заг. ред. О. В. Петришина. — Х. : Право, 2012. — 272 с.
2. Порівняльне правознавство: підручник / В. Д. Ткаченко, С. П. Погребняк, Д. В. Лук'янов. — Х.: Право, 2012. — 272 с.
3. Бернхем В. Вступ до права та правової системи

сполучених штатів Америки-К.: Україна, 1999.

4. Нестерович В.Ф. Лобіювання в органах судової влади США як феномен американського конституціоналізму / В.Ф. Нестерович. Судова практика. 2010. № 9-10. С. 26-35.

5. Нестерович В.Ф. Петиційна форма впливу громадськості на прийняття нормативно-правових актів у США / В.Ф. Нестерович. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2014. № 3. С. 96-102.